

**H.Ü. EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ'NİN İNDEKSLENMESİ
VE ELEKTRONİK ORTAMA AKTARILMASI**

06A701001

Prof. Dr. SERAP KURBANOĞLU (Proje Yöneticisi)

Prof. Dr. BUKET AKKOYUNLU

Doç. Dr. NAZAN (ÖZENÇ) UÇAK

Ar. Gör. GONCA KIZILKAYA

Uzm. FAİK DEMİRBAŞ

NİSAN 2007

ANKARA

Önsöz

16. 10. 2006 tarihinde onaylanan 06A701001 nolu "Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nin İndekslenmesi ve Elektronik Ortama Aktarılması" adlı alt yapı projesi Bilimsel Araştırmalar Birimi tarafından desteklenmektedir. 13. 11. 2006 tarihinde ihaleye sunulan tekliflerin incelenmesi ve bunu izleyen bir ay içinde teçhizatın teslim alınması ile başlayan proje çalışmaları 26 Nisan 2007 tarihinde tamamlanmıştır.

Öz

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 1986 yılından bu yana yayımlanmaktadır. Dergi, bugüne kadar toplam 31 sayı çıkarmıştır. Eğitim alanında pek çok konuyla ilgili yayını içeren derginin toplu yazar ve konu indekslerinin olmayışı makalelere erişimi zorlaştırmaktaydı. Proje kapsamında bugüne kadar yayımlanmış olan 31 sayıda yer alan toplam 845 makale çalışma kapsamına alınarak tüm makaleler tarayıcıda (scanner) taranmış ve PDF formatına dönüştürülmüştür. Makale bilgileri Access veri tabanına işlenerek, ASP teknolojisi ile web arayüzü düzenlenmiştir. Hazırlanan arayüz ile makaleler indekslenerek elektronik ortama aktarılmıştır. Veri tabanından bilgilerin sorgulanabilmesi için SQL sorgulama dili kullanılmıştır. Veri tabanında yer alan makale adı, yazar adı/adları, konu ve anahtar sözcükler aracılığıyla makalelerin tam metnine erişim olanağının İnternet üzerinden sağlanabilmesi için Windows 2003 server kullanılmıştır. Çalışma sonucunda Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'ne, Üniversitemiz içinden ve dışından elektronik ortamda www.efdergi.hacettepe.edu.tr adresinden, yazar, makale adı ve konu (anahtar sözcük ve konu başlığı) taraması yaparak tam metin erişim olanağı yaratılmıştır.

Anahtar sözcükler: dergi, e-dergi, bilimsel iletişim, eğitim fakültesi dergisi

Abstract

Hacettepe University Journal of Faculty of Education is being published since 1986. 31 issues have been published until today. It used to be quite difficult to get access to the journal, which includes many subjects related to education, because of the lack of author and subject indexes. All the issues (31), consisting a total of 845 articles have been scanned and converted to PDF format within the framework of this project. Data about articles have been recorded on Access database and data entry to this database was provided through a web interface which is based on ASP technology. SQL enquiry language has been used in order to retrieve information from the database. Windows 2003 Server has been utilized to allow access to the full-text articles via Internet which can be retrieved by access points such as article title, author name/names, subject title and keywords. As a result of this project, The Journal of Faculty of Education became available to users from both inside and outside of Hacettepe University via the following url www.efdergi.hacettepe.edu.tr.

Keywords: journal, e-journal, scholarly communication, journal of faculty of education

PROJE RAPORU

Giriş

Nitelikli ve güncel bilgi içerme özellikleriyle dergiler, bilimsel iletişimde en sık başvuru bilgi kaynaklarından. Bu özellikleri bilimsel dergilerin içerdikleri makalelere çok yönlü ve hızlı bir şekilde erişimi vazgeçilmez kılmaktadır. Dergilerde yayınlanan makalelere erişim, indeksler sayesinde gerçekleşir. İndeksi olmayan bir dergide hangi konularda hangi makalelerin yayınlandığını veya yazar adı ve/veya adı bilinen bir makalenin derginin hangi cildinin hangi sayısında yayınlandığını bulmak neredeyse olanaksızdır. Bu durum, içeriği ne kadar bilimsel ve ne kadar zengin olursa olsun bir derginin kullanımını ve bilimsel literatüre katkısını olumsuz yönde etkiler.

Yazar adı, makale adı veya konu gibi kullanıcı tarafından bilinen bir unsurdan yola çıkılarak ilgili makalenin/makalelerin bulunmasını sağlayan ikincil kaynak olarak tanımlanan indekslerde erişim unsurlarının çeşitliliği ve tarama olanaklarında esneklik önemlidir. Söz konusu çeşitlilik ve esneklik indekslerin elektronik ortama taşınması ile sağlanmıştır.

Gerek nitelik gerekse nicelik açısından bilimsel yayın hayatımıza katkılarıyla tanınan Üniversitemizin bünyesinde 30'a yakın dergi yayımlandığı bilinmektedir. Ancak, bu dergilerin birer indeksi olmaması bilimsel literatür açısından büyük değer taşıyan içeriklerinin geniş kitlelere ulaşmasını ve dergilerin yaygın kullanımını engellemektedir. Hacettepe Üniversitesi tarafından çok farklı disiplinlerde yayınlanan dergilerin indekslerinin hazırlanması, indeksin ve makalelerin tam metninin web üzerinden kullanıma açılması dergilerde yayınlanan makalelere her yerden, hızlı ve esnek erişim olanağı sağlayacak ve Üniversitenin öğretim üye ve elemanlarının yaptığı çalışmaların geniş okuyucu kitlelerine ulaşmasına yardımcı olacaktır.

Bu proje kapsamında Eğitim Fakültesi Dergisinin indeksinin hazırlanması, indeksin ve derginin bugüne kadar yayınlanmış tüm sayılarının elektronik ortama aktarılması, web üzerinden erişiminin sağlanabilmesi için bir arayüz tasarlanması planlanmıştır.

Proje kapsamında yürütülen çalışmalar

Proje kapsamında yapılması gerekenler proje çalışanlarınca planlanmış ve ilk olarak H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi'nin başlangıçtan bu yana yayımlanan tüm sayılarının sağlanmasına çalışılmıştır. Derginin tüm sayılarına erişebilmek için H.Ü. Eğitim Fakültesi Dekanlığı ve Dergi Editörlüğü ile temasa geçilmiştir. 1986 yılından bu yana yayımlanmakta olan Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nin bugüne kadar yayımlanan toplam 31 sayısından ikişer kopya elde edilmiştir.

Eldeki sayılar cilt atölyesinde kestirilerek makaleler ayrılmış ve yıllara göre tüm makaleler tarayıcıdan (scanner) geçirilerek PDF formatında elektronik ortama aktarılmıştır. Makalelere ait bilgiler (yıl bilgisi, sayı bilgisi, yazar adı/adları, makale adı, bölüm adı/konu başlığı, anahtar kelimeler ve makalenin dili) Access veri tabanına işlenmiştir. Oluşturulan veri tabanındaki bilgilerin sorgulanabilmesi için SQL sorgulama dili kullanılmış, ayrıca verilere ulaşılması için ASP teknolojisi ile derginin web arayüzü tasarlanmıştır. Hazırlanan web sayfasının internet üzerinden sunumu için windows 2003 server kullanılmıştır.

Makaleler tek tek incelenerek konu analizi yapılmıştır. Her makaleye ayrıntılı konu erişimi sağlanabilmesi için gerekli indeksleme yapılarak anahtar sözcükler oluşturulmuştur. Yakın tarihlerde yayımlanan sayılarda yer alan makalelerin indekslenmesinde, dergi yayın politikasına uygun olarak, yazar tarafından verilen anahtar sözcüklerden yararlanılmıştır. Ancak eski tarihli makalelerin büyük çoğunluğu için yeniden anahtar sözcük hazırlamak gerekmiştir. Anahtar sözcükler makale adında ve içeriğinde geçen ve konuyu tanımlayan sözcüklerden seçilmiştir. Ancak Almanca ve Fransızca makalelerde bu dilde anahtar sözcük oluşturabilmek için bu dili bilen kişilerden yardım alınmıştır.

Veritabanı, daha önce gerçekleştirilen "Edebiyat Fakültesi Dergisi'nin İndekslenmesi ve Elektronik Ortama Aktarılması" Projesi kapsamında satın alınan ve Edebiyat Fakültesi Dergisi veritabanını barındıran sunucuya yerleştirilmiştir. Söz konusu sunucunun koruma ve barındırma sorumluluğu Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'ndadır. Proje grubunda yer alan Uzman Faik Demirbaş'ın, proje teslim edilip Eğitim Fakültesi tarafından veritabanının yaşatılması için bir sorumlu tesbit edilene kadar sunucunun yedeklenmesi, sunucu üzerindeki programların güvenlik açıklarının kapatılması ve yamaların yapılmasından sorumlu olması ve Bilgi İşlem

Merkezi tarafından tahsis edilen IP' yi kullanarak sunucudaki programları yapılandırması kararlaştırılmıştır.

Sonuç

Proje kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda

- Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nin 1986- 2006 yılları arasında yayımlanan mevcut 31 sayısı (toplam 845 makale içermektedir) tarayıcıdan (scanner) geçirilmiş;
- PDF formatına dönüştürülen makaleler elektronik ortama aktarılmış;
- tüm makaleler yazar adı, makale adı, konu ve anahtar sözcüklerden erişilebilecek şekilde indekslenmiş;
- Dergiye erişim için Dergi web sayfasından gerekli bağlantılar sağlanmış;
- Dergi www.efdergi.hacettepe.edu.tr adresinden erişime açılmıştır.

Proje süresince karşılaşılan bazı sorunlar nedeniyle, adı geçen yayının sürekliliği ve yaygın kullanımının sağlanması açısından şu önerilerde bulunulabilir;

- Derginin yaygın kullanımı, tam metin erişiminin üniversite içinden ve dışından sağlanabilmesi için bundan sonra yayımlanacak sayıların düzenli olarak elektronik ortama aktarılması ve bu amaçla bir kişinin görevlendirilmesi;
- Konu erişiminin sağlıklı yapılabilmesi için makalelerin altında bölüm veya konu adlarının belirtilmesi;
- Türkçe ve İngilizce dışındaki dillerde yazılan makalelerde verilen anahtar sözcüklerin sadece Türkçe ve İngilizce değil, makalenin original dilinde de verilmesinin yayın politikası içine alınması ve bu sözcüklerden de erişim sağlanabilmesi için yapılan uygulamanın devam ettirilmesi;
- Yazar tarafından seçilen anahtar sözcüklerin kontrol edilmesi ve gerekirse eklemeler ve değişiklikler yapılması;
- Türkçe ve İngilizce dışındaki dillerde yazılan makalelerde verilen özetlerin sadece Türkçe ve İngilizce değil, makalenin original dilinde de verilmesinin yayın politikası içine alınması ve bu uygulamanın devamının sağlanması;
- Yazar soyadlarında meydana gelen değişikliklerin yazar dizinine yansıtılması (aynı yazara iki farklı giriş açma problemi ortaya çıkmaktadır. Bu durumda yazar adı taramalarında söz konusu yazarın tüm eserlerine erişimeme sorunu ile karşılaşılmaktadır).

BİBLİYOGRAFİK BİLGİ FORMU	
1- Proje No : 06A701001	2- Rapor Tarihi : 27.04. 2007
3- Projenin Başlangıç ve Bitiş Tarihleri : 16.10.2006 ve 26.04.2007	
4- Projenin Adı : H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi'nin İndekslenmesi ve Elektronik Ortama Aktarılması	
5- Proje Yöneticisi ve Yardımcı Araştırmacılar : Prof. Dr. Serap Kurbanoglu (Proje Yöneticisi) Doç. Dr. Nazan Özenç Uçak Prof. Dr. Buket Akkoyunlu Uz. Faik Demirbaş Ar. Gör. Gonca Kızılkaya	
6- Projenin Yürütüldüğü Kuruluş ve Adresi : H. Ü. Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü	
7- Destekleyen Kuruluş(ların) Adı ve Adresi : Hacettepe Üniversitesi	
8- Öz (Abstract) : Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 1986 yılından bu yana yayımlanmaktadır. Dergi, bugüne kadar toplam 31 sayı çıkarmıştır. Eğitim alanında pek çok konuyla ilgili yayını içeren derginin toplu yazar ve konu indekslerinin olmayışı makalelere erişimi zorlaştırmaktaydı. Proje kapsamında bugüne kadar yayımlanmış olan 31 sayıda yer alan toplam 845 makale çalışma kapsamına alınarak tüm makaleler tarayıcıda (scanner) taranmış ve PDF formatına dönüştürülmüştür. Makale bilgileri Access veri tabanına işlenerek, ASP teknolojisi ile web arayüzü düzenlenmiştir. Hazırlanan arayüz ile makaleler indekslenerek elektronik ortama aktarılmıştır. Veri tabanından bilgilerin sorgulanabilmesi için SQL sorgulama dili kullanılmıştır. Veri tabanında yer alan makale adı, yazar adı/adları, konu ve anahtar sözcükler aracılığıyla makalelerin tam metnine erişim olanağının İnternet üzerinden sağlanabilmesi için Windows 2003 server kullanılmıştır. Çalışma sonucunda Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'ne, Üniversitemiz içinden ve dışından elektronik ortamda www.efdergi.hacettepe.edu.tr adresinden, yazar, makale adı ve konu (anahtar sözcük ve konu başlığı) taraması yaparak tam metin erişim olanağı yaratılmıştır. Anahtar sözcükler: dergi, e-dergi, bilimsel iletişim, eğitim fakültesi dergisi	
10- Bilim Dalı : Bilgi ve Belge Yönetimi Doçentlik B.Dalı Kodu : ISIC Kodu : Uzmanlık Alanı Kodu :	
11- Dağıtım(*) : ☐ Sınırlı ☐ Sınırsız Edebiyat Fakültesi Dekanlığı Eğitim Fakültesi Dekanlığı H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulu	
13- Raporun Gizlilik Durumu : ☐ Gizli ☒ Gizli Değil	